

navatelovo vzdání se oprávnění, zaměstnance ze známého, však nepoužitého důvodu propustiti. V projednávaném případě byla žalobci dopisem ze dne 18. května 1923 dána ze služeb u žalované výpověď a teprve dopisem ze dne 4. června 1923 byl žalobce propuštěn. Jako důvody propuštění uvedla žalovaná, že žalobce, zastupuje vrchního ředitele, dal, šifroval poukaz k lombardu cizích u banky jen uložených cenin (moučné půjčky), že jako šef bursovního oddělení nekonal služebních povinností a že tím zejména zavinil ztrátu 400.000 Kč na účtě P-a a konečně, že, věda o jejich bezcennosti, prodal žalované 100 kusů akcií. Vzhledem k tomu, co shora bylo uvedeno o pominutí oprávnění, použití důvodu propuštění, jest zkoumati, zda u některého z oněch důvodů nenastal zánik práva, důvodu toho k propuštění použití, tím, že žalovaná, ač jej znala, ho nepoužila, nýbrž žalobce jen ze svých služeb vypověděla. A tu jest zjištěno, že lombard cizích cenin byl likvidačnímu výboru znám již v dubnu 1923, tedy před výpovědí. Co se tkne účtu P-a, jest zjištěno, že o ztrátě na něm vědělo ředitelství žalované banky (správní rada) již dne 17. října 1922 a že konáno o věci šetření. O nepořádném vedení bursovního oddělení, nepodepisování bursovních příkazů žalobcem, ponechávání celé řady nekrytých kont atd. byly ředitelstvu podány zprávy již v roce 1920 a 1921 a opětně v lednu 1923 a jest žalovanou stranou také v jejím přípravném spise ze dne 23. listopadu 1923 doznáno, že kromě odprodeje akcií o ostatních důvodech propuštění věděla již před odchodem žalobcovým z úřadu, tedy před výpovědí. Těchto důvodů propuštění žalovaná podle shora uvedeného, ježto je znala, když dávala výpověď, použití nemůže. Zbývá odprodej 100 kusů akcií. Ohledně tohoto prodeje běrou nižší soudy za zjištěno, že žalobci nebyla v době jeho uskutečnění známa bezcennost akcií. Prodej tento nebyl tedy vůči žalované nepoctivým a důvodem propuštění (§ 27 čís. 1 zák. o obch. pom.) býti nemůže. Dle toho propuštění žalobce nestalo se po právu a odvolací soud uznáv tak a přiznáv proto žalobci nárok na slušné, nepochybil (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

Čís. 4276.

Chytla-li budova jiskřením z lokomotivy, jest zjistiti, zda byla v požárním obvodu, zda bylo dráze uloženo zabezpečení a zda dráha je opomenula učiniti. Na budovu, jež v době stavby dráhy již stála, nelze použití dvorského dekretu ze dne 28. prosince 1843, čís. 40144 (sb. pol. zák. sv. 71 čís. 337), nýbrž nařízení ministerstva obchodu ze dne 25. ledna 1879, čís. 19 ř. zák.

(Rozh. ze dne 15. října 1924, Rv I 1417/24.)

Žalující spolek měl uschovány movitosti v domku čp. 1 v S., jenž byl zapálen jiskřením z vlaku a shořel i s žalobcovými svršky. Žalobu na dráhu o náhradu škody procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Za škodu, žalující straně vzešlou, dráha neručí. Podle §u 10, písm. b) nař. ze dne 14. září 1854 čís. 238 ř. zák. jsou podnika-

telstva dráhy povinna učiniti taková opatření, by sousední pozemky, budovy atd. ani po čas stavby, ani později škody neutrpěly, a jsou práva z takových poškození. Toto ustanovení vztahuje se jen na škody, způsobené na předmětech, jež jsou s tělesem dráhy v neustálém spojení, podmíněném nepřetržitostí půdy, tudíž ohledně věcí movitých má platnosti pouze potud, pokud věci ty za příslušenství nemovitostí pokládají dlužno (§§ 294—297 obč. zák.). Za škody, způsobené při provozu na movitých věcech, jež jsou dočasně na přilehlých pozemcích nebo v budovách a jiných zřízeních, na pozemcích těch umístěných, a k příslušenství jejich nepatří, dráha neručí. O takovéto předměty se v tomto případě právě jedná, jak shora bylo zjištěno (rozhodnutí sb. n. s. civ. čís. 2215), nárok žalobní postrádá tudíž právního podkladu a byla proto žalobní prosba právem zamítnuta. Podotknouti dlužno, že s právního hlediska, svrchu vytčeného, nelze vyvozovati závazek žalované strany k náhradě škody ani z další okolnosti, žalující stranou uplatňované, že totiž při stavbě trati v roce 1887 nebylo stavení čp. 1 v S. opatřeno ohnivzdorným krytem, ač tehdejší vlastník výslovně o to žádal a ač stavení to bylo v požárním obvodu. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: žalobce opírá náhradní nárok o ustanovení §u 10 písm. b) nařízení ze dne 14. září 1854, čís. 238 ř. zák. Dle něho jest dráha povinna nahraditi veškeru škodu na statku veřejném i soukromém, která vzešla ze stavby dráhy, a učiniti taková opatření, by sousední pozemky, budovy atd. ani po čas stavby dráhy ani později škody neutrpěly, a jest práva z takových poškození. Toto ustanovení vztahuje se tedy jen na škody, způsobené na předmětech, jež jsou s tratí v neustálém spojení, tedy na budovy, pozemky a jejich příslušenství. V tomto případě ručí dráha za škody, na těchto předmětech a pouze na nich provozem způsobené přes to, že snad učinila vhodná opatření, a není zapotřebí dokazovati zavinění dráhy. Stačí důkaz, že škoda způsobena byla za stavby dráhy nebo provozem jejím. Žalující strana domáhá se náhrady škody, způsobené jí tím, že věci, jí náležející, které měla v uschování ve shořelých domcích, požárem byly zničeny. Věci tyto nebyly však příslušenstvím shořelých stavení, nejsou předměty, jaké má na mysli citovaný § 10 a není proto dráha práva ze škody, která na věcech těch požárem budov snad vzešla. V tom směru soud prvý posoudil věc po stránce právní správně. Žalující strana opírá v žalobě náhradní nárok ještě o další okolnost, totiž, že při stavbě trati r. 1887 nebylo chytнувší se nyní stavení čís. 1 v S. opatřeno ohnivzdorným krytem, ač tehdejší vlastník výslovně o to žádal a ač stavení to bylo v požárním obvodu. Zde dovozuje svůj nárok ze zavinění dráhy, že neopatřila stavení ohnivzdorným krytem. Žalovaná strana v žalobní odpovědi popřela, že žalovaný železniční erár ve směru uvedeném opomenul učiniti opatření, a popřela, že stavení bylo v obvodu požárovém. Náleželo tudíž žalující straně, by zavinění dráhy dokázala. Soud prvý okolnosti, uvedené za řízení, ani na přetřes nevzal a pouze v rozsudku uvádí: »že s právního hlediska svrchu vytčeného nelze rovněž vyvozovati závazek žalované k náhradě škody ani z další žalobcem uplat-

ňované okolnosti, že totiž při stavbě trati v roce 1887 nebylo zmíněné stavení opatřeno ohnivzdorným krytem . . . ». Tím prvý soud míní, že, i kdyby zavinění železničního eráru bylo prokázáno, ručil by tento za škodu jen za předpokladů Šu 10 nař. z r. 1854, totiž jen za škodu, způsobenou na pozemcích, budovách a jejich příslušenství. Ustanovení tohoto Šu 10 zde použití nelze a z Šu 99 nař. ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. z r. 1852, ani z ustanovení dv. dekretu ze dne 28. prosince 1843, čís. 40.114, ani z ustanovení Šu 25 a násl. nařízení ze dne 25. ledna 1879, čís. 19 ř. zák. vztahujících se k uvedenému předmětu, názor takový dovoditi se nedá. Naopak dle Šu 1295 obč. zák. a ustanovení to přicházelo by zde v úvahu, může k a ž d ý, kdo byl poškozen, žádati na provinilém škůdci, by mu nahradil škodu. Strany teprve v odvolacích spisech zabývají se touto otázkou obšírněji a uvádějí pro svá tvrzení skutkové okolnosti, k nimž ovšem soud odvolací jako novotám přihlížeti nemůže. Citovaný dekret z r. 1843, uveřejněný při Šu 99 nařízení čís. 1 z r. 1851 ve sbírce Manzově »die österr. Eisenbahngesetze« obsahuje ustanovení o budovách, v požárním obvodu se nalézajících, již při stavbě dráhy a stanoví, jak s budovami těmi se má naložiti a jak mají býti proti ohni opatřeny. Strana žalovaná sice vytýká, že ustanovení tohoto dv. dekretu již pozbylo platnosti a to následkem nařízení ze dne 25. ledna 1879, čís. 19 ř. zák., ale to by musela dokázati, poněvadž, byť i nařízení toto mělo v Šu 48 ustanovení, že nařízením tím odnímá se moc předešlým nařízením a výnosům jemu odporujícím, nedá se z toho dovoditi, že tím byla zrušena citovaná ustanovení dv. dekretu, poněvadž tato v uvedeném směru nejsou v rozporu s ustanoveními nařízení čís. 19. Žalobce tvrdí, že budova shořelá byla v požárním obvodu a že nebyla dráhou řádně proti ohni zabezpečena, ač jest to její povinností, řádnými předpisy stanovenou. Při tom dovolává se spisů okresního soudu v P. Soud prvý, jak uvedeno, okolnostmi těmito se ani nezabýval, nezjistil, zda budova byla v požárním obvodu, zda železniční správa byla povinna ohledně ní učiniti nějaká bezpečnostní opatření a zda je učinila. Zůstalo proto řízení v tomto směru neúplným.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, správně rekursu.

D ů v o d y:

Na podané dovolání bylo pohlížeti jako na rekurs, ježto směřuje proti usnesení a proti usnesení jest jako opravný prostředek přípustným rekurs (§ 514 c. ř. s.). Odmítnouti dovolání pro nepřipustnost jeho nebylo důvodu, ježto nelze míti za to, že bylo podáno úmyslně a nikoli jen omylem (plenární rozhodnutí ze dne 28. listopadu 1921 čís. pres. 1210/21). Rekurs není opodstatněný. Směřuje do té části napadeného usnesení, již rozsudek prvního soudu byl pro neúplnost řízení zrušen a věc přikázána do první stolice k novému jednání. Neúplnost řízení spátňuje odvolací soud v tom, že první soud nezabýval se náležitě otázkou, zda žalovaná dráha neručí za škodu, žalobci požárem způsobenou, proto, že stavení, v němž věci žalující strany shořely, ač prý bylo v požárním obvodu a majitelem bylo o to žádáno, nebylo dráhou opatřeno ohni-

vzdorným krytem. Tvrzení rekurentovo, že tuto okolnost žalobce uplatňoval až v odvolání (§ 482 c. ř. s.), není správné a vyvráceno jest doslovem žaloby. Že by nemohla dráha z uvedeného důvodu býti žalobci za škodu, požárem mu způsobenou, práva, předem bez náležitého skutkového zjištění tvrditi se nedá. V tom směru poukázáno budiž na ustanovení Šu 19 a 20 cís. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čis. 1 ř. zák. z roku 1852, dále na ustanovení Šu 25 a násl. nařízení ministerstva obchodu ze dne 25. ledna 1879 čis. 19 ř. zák., podle nichž náleží dráze, by budovy, které v požárním obvodu mají zustati, nejsou-li z ohnivzdorného materiálu nebo ohnivzdorně kryty, proti nebezpečí ohně zabezpečila, a konečně poukázati jest i na ustanovení §§ 1295 a 1311 obč. zák. Jest tedy zjistiti, zda budova, která, jak nesporno, jiskřením z lokomotivy se chytla, byla v požárním obvodu, zda zabezpečení její a jaké bylo příslušným úřadem za nutné uznáno a dráze uloženo a zda dráha uložené jí opatření učiniti opomenula. S tvrzením žalované strany, že majitel shořelé budovy byl při zřizování dráhy se svou žádostí, aby jeho stavení bylo opatřeno ohnivzdorným krytem, zamítnut, nebylo se ovšem bez jeho přezkoumání lze spokojiti. Zrušovací usnesení odvolacího soudu jest tedy odůvodněno. Dodati jest, že, ježto podle spisů jde o budovu, která v době stavby dráhy již stála, nepřichází ohledně požárního obvodu a zabezpečujících proti ohni opatření v úvahu dvorní dekret ze dne 28. prosince 1843 čis. 40.114 (sbírka pol. z. sv. 71 čis. 137), ježto tento se týká budov nově, po zřízení dráhy, stavěných, nikoliv budov, tehdy již existujících, nýbrž použití by bylo dotyčných ustanovení uvedeného nařízení ministerstva obchodu ze dne 25. ledna 1879, čis. 19 ř. zák.

Čís. 4277.

Ustanovení čl. III. zákona ze dne 26. dubna 1923, čis. 99 sb. z. a n., nedotýká se vyrovnání, jež před jeho účinností byla již právoplatně potvrzena.

(Plenární usnesení ze dne 21. října 1924, č. pres. 641/24.)

Otázka zpětné účinnosti tohoto zákonného ustanovení byla zodpověděna rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 29. ledna 1924 č. j. R II 26/24/1 a ze dne 16. dubna 1924 č. j. Rv I 228/24/1 záporně, rozhodnutím pak ze dne 21. května 1924, č. j. R I 386/24/1 kladně, načež přikázána byla prvním presidentem Nejvyššího soudu k rozhodnutí senátu plenárnímu. Plenární senát zodpověděl otázku, jak shora uvedeno.

D ů v o d y:

Předeslati dlužno, že v úvahu přicházejí pouze vyrovnání, jež před účinností novely byla již soudem právoplatně potvrzena. Neboť podle Šu 49 vyr. ř. vyrovnání vyžaduje potvrzení vyrovnacím soudem, jenž nebere ho prostě na vědomí, nýbrž prozkoumává je v tom směru, zda není zde důvodu, pro který potvrzení odepřeno býti musí (§ 50 vyr. ř.),